

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАГІСТРІВ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ ДО ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Н. В. Меркулова

Україна, м. Мелітополь, Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Професійна діяльність сучасного керівника загальноосвітнього навчального закладу в умовах реформування системи освіти України характеризується низкою модернізаційних процесів. Сучасний загальноосвітній навчальний заклад, як соціально – педагогічна система, повинен забезпечити досягнення таких освітніх результатів, які б відповідали сучасним вимогам суспільства. Діяльність кожного директора школи супроводжують інноваційні процеси, які дають змогу професійно саморозвиватися, реалізовувати творчий потенціал. Аналізуючи дану проблему зазначимо, що інноваційні процеси є головним засобом розвитку систем управління.

У цьому контексті Л. П. Пасечнікова зазначає: „ Зміни в суспільстві ведуть до змін у системі освіти, тому в сучасних умовах глобалізаційних змін шлях школи до успіху – це шлях змін та інновацій ” [5, с. 12]. Відтак упровадження інновацій потребує особливого підходу до управління діяльністю закладу.

З огляду на це менеджер освіти повинен швидко реагувати на зміни, виробляти нові підходи до розв’язання проблем, використовувати інноваційні управлінські технології, забезпечувати умови для здійснення експерименту [1, с. 61].

В інноваційному загальноосвітньому навчальному закладі здійснюються глибинні, системні перетворення, які стосуються всіх аспектів реформування навчально – виховного процесу. І. М. Дичківська підкреслює, що інноваційна діяльність спрямована на оновлення системи освіти. Важливим є те, що результатом інноваційної освітньої діяльності є нововведення, які позитивно змінюють систему освіти, визначають її розвиток та характеризуються як нові чи вдосконалені [4, с. 248].

Підкреслимо, що керівники загальноосвітніх навчальних закладів повинні концентрувати зусилля на досягненні поставленої мети, відокремлювати першочергове від другорядного, знаходити однодумців, організувати педагогічний колектив на виконання поставлених інноваційних завдань.

В умовах сучасного розвитку освіти в Україні пріоритетним є розроблення нового змісту, методів навчання менеджерів освіти, яким потрібні не лише знання, але й конкретні управлінські навички з інноваційної діяльності.

Одним із ефективних шляхів розв'язання зазначеної проблеми є впровадження інтерактивного навчання. Виходячи з цього зазначимо, що інтерактивне навчання значно стимулює пізнавальну діяльність студентів та сприяє формуванню як предметних компетентностей, так і загальнонавчальних: оволодінню етапами навчальної діяльності; розвитку критичного мислення; зростанню впевненості у власних силах; розвитку самостійності; утвердженню позитивної „ Я - концепції ”; розвитку креативності; розвитку організаторських і комунікативних здібностей; формуванню відповідних життєвих і професійних компетенцій; створенню атмосфери співробітництва та ефективної взаємодії; зростанню успішності [3, с. 86].

З метою створення оптимальних педагогічних умов для розвитку інноваційної діяльності магістрів менеджменту освіти ми добирали та розробляли вправи, які сприяють реалізації особистісного підходу до студента. Запропоновані вправи розроблені нами самостійно або частково адаптовані.

Серед основних вправ, які сприятимуть формуванню готовності магістрів менеджменту освіти до інноваційного керівництва загальноосвітнім навчальним закладом, слід назвати вправу „Управління інноваціями ”. Студентам пропонується виконати завдання – побудувати блок – схему „Управління інноваціями ”, використовуючи презентацію викладача.

Головне застосування блок – схеми („логічного дерева ”) – область планування. Так, під час виконання цієї вправи, магістрам менеджменту освіти необхідно спочатку записати ті ідеї, які пропонується реалізувати, не звертаючи увагу на їх послідовність. Потім студенти аналізують доцільність впровадження кожної ідеї окремо.

Підкреслимо, що за допомогою блок – схеми можна також визначити дії, які потрібно застосовувати, і при бажанні – мінімальні терміни їх виконання. Як свідчить проведений науковий пошук, чим докладніше блок – схема буде складена, тим більшу користь принесе [2, с. 97]. Під час виконання цієї вправи магістри менеджменту освіти аналізують запропоновані ідеї та висловлюють один одному причини вибору нових оригінальних перспективних ідей, які представлені на плакатах і можуть бути використані в подальшій роботі.

Не менш доречною є вправа „ Асоціація ”. Студенти працюють у дискусійних групах та пишуть якомога більше асоціацій, які пов'язані у них зі словом „інновація ”.

Для того, щоб створити сприятливі умови для активної участі всіх учасників, викладачу слід дотримуватися рекомендацій проведення дискусії. Завдання викладача полягають також в тому, що він повинен забезпечити змістовний і всебічний аналіз проблеми, яка вивчається. Наприкінці виконання вправи учасники груп презентують свою роботу.

Зазначимо, що ефективність роботи в дискусійних групах залежить насамперед від того, наскільки кожний з її учасників усвідомлює важливість спільної роботи та взаємодії через взаємодопомогу. Не менш важливим є те, що всі члени групи відчують себе пов'язаними одне з одним, що розвиває почуття особистої відповідальності за досягнення [3; 6].

Так, для розвитку дослідницької, творчої, пізнавальної діяльності магістрів менеджменту освіти, нами була обрана вправа „Що таке інновації?”. На початку виконання даної вправи магістри менеджменту освіти розподіляються на декілька груп, кожна з яких отримує окреме завдання (група 1 має відповісти на питання „Чому мені подобаються нововведення?” (назвати щонайменше п'ять причин); група 2 - „Як я реагую на нововведення?” (назвати п'ять етапів своєї реакції на нововведення); група 3 повинна написати п'ять основних причин, з огляду на які необхідні інновації).

В процесі виконання вправи учасники груп застосовують технологію опрацювання дискусійних питань – широко і публічно обговорюють зазначені суперечливі питання. Наголосимо, що розподіл ролей, слухання, надання допомоги, перевірка розуміння, випробування – усі складові групової роботи розвивають навички позитивної взаємодії, які, в свою чергу, допомагають у спілкуванні, розвивають уміння розв'язувати конфлікти, приймати рішення [3; 6].

Узагальнюючи вищевикладене зазначимо, що виконання запропонованих вправ дає змогу магістрам менеджменту освіти розвивати уміння самоорганізації власної професійної діяльності в галузі інноваційного управління.

Література:

1. Алексеев С. Профільна освіта в ліцеї / С. Алексеев // Директор школи. – 2012. – № 4 (64). – С. 56 – 66.
2. Бойделл Т. Как улучшить управление организацией: пособие для руководителя / Т. Бойделл. – М.: АО „ИНФРА – М” – АОЗТ „Премьер”, 1995. – 204 с.
3. Гурова Н. Интерактивні технології формування професійних компетенцій / Н. Гурова // Керівник і керівництво: Інноваційні підходи / упоряд. Людмила Галіцина. – К.: Шк. світ, 2011. – С. 85 – 93.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
5. Пасечнікова Л. Директор школи як лідер змін / Л. Пасечнікова // Управління освітою. – 2012. – № 10 (286). – С. 12 – 15.
6. Педагогічна майстерність. Практикум / Автор – упорядник: Л. В. Галіцина. – К.: Шк. світ, 2012. – 120 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).

Надійшло до редакції 17.03.2013 року

